

पुण्यप्रसाद सुवेदीका कविताको विश्लेषण

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्काय

नेपाली केन्द्रीय विभागअन्तर्गत स्नातकोत्तर तह

दोस्रो वर्षको दसौं पत्रको

प्रयोजनका लागि

प्रस्तुत

शोधपत्र

शोधार्थी

विष्णुप्रसाद भट्टराई

नेपाली केन्द्रीय विभाग

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

कीर्तिपुर, काठमाडौं

२०६३

शोधनिर्देशकको मन्तव्य

त्रिभुवन विश्वविद्यालय, मानविकी तथा सामाजिकशास्त्र सङ्कायअन्तर्गत नेपाली केन्द्रीय विभाग, कीर्तिपुरको स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षका विद्यार्थी विष्णुप्रसाद भट्टराईले **पुण्यप्रसाद सुवेदीका कविताको विश्लेषण** शीर्षकको प्रस्तुत शोधपत्र मेरो निर्देशनमा तयार गर्नुभएको हो । म उहाँको यस शोधकार्यसँग सन्तुष्ट छु र यसको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

मिति: २०६४

.....
डा. खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल्
नेपाली केन्द्रीय विभाग
त्रि.वि. कीर्तिपुर
काठमाडौं

स्वीकृतिपत्र

१. प्रा. घनश्याम कँडेल
विभागीय प्रमुख
२. डा. खगेन्द्रप्रसाद लुइटेल्
शोधनिर्देशक
३. प्रा.डा. अभिनारायण सुवेदी
बाह्य परीक्षक

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

मिति: २०६४/०४/०२

कृतज्ञताज्ञापन

प्रस्तुत शोधकार्यलाई यस रूपमा ल्याउन प्रारम्भदेखि अन्तिम प्रस्तुतिसम्म आइपरेका विभिन्न समस्याहरूसँग जुध्ने प्रेरणा दिँदै अति व्यस्त रहँदा रहँदै पनि आफ्ना कतिपय व्यवहारिक कार्यलाई पन्छाएर आवश्यक निर्देशन, सुझाव र सल्लाह दिई समय समयमा परीक्षण गरी परिमार्जन गरिदिनु हुने शोधनिर्देशक डा. खगेन्द्रप्राद लुइटेलमा सर्वप्रथम हार्दिक कृतज्ञताज्ञापन गर्दछु।

शोधकार्यका लागि आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराइदिनु हुने सूर्य सुवेदी, अरुण सुवेदी र केन्द्रीय पुस्तकालय कीर्तिपुरप्रति पनि म कृतज्ञ छु। साथै शोधकार्यको क्रममा आवश्यक सरसहयोग उपलब्ध गराउने सम्पूर्ण साथीहरूलाई धेरै धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा यो शोधपत्रको आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि त्रि.वि. नेपाली केन्द्रीय विभाग समक्ष प्रस्तुत गर्दछु।

शोधार्थी

विष्णुप्रसाद भट्टराई

मिति: २०६४/

विषयसूची

पृष्ठ

पहिलो-परिच्छेद

शोधपरिचय

१.१ शोधशीर्षक	१
१.२ शोधकार्यको प्रयोजन	१
१.३ विषयपरिचय	१
१.४ समस्याकथन	२
१.५ शोधकार्यका उद्देश्यहरू	२
१.६ पूर्वकार्यको समीक्षा	३
१.७ शोधकार्यको औचित्य, महत्व र उपयोगिता	५
१.८ शोधकार्यको सीमाङ्कन	५
१.९ शोधविधि	५
१.१० शोधपत्रको रूपरेखा	६

दोस्रो परिच्छेद

पुण्यप्रसाद सुवेदीको संक्षिप्त परिचय

२.१ जीवनी	७
२.१.१ जन्म र जन्मस्थान	७
२.१.२ बाल्यकाल र स्वभाव	७
२.१.३ उपनयन र विवाह संस्कार	८
२.१.४ शिक्षा दीक्षा	८
२.१.५ पेसा	१०
२.१.६ आर्थिक अवस्था	१०
२.१.७ दाम्पत्य जीवन र सन्तान	११

२.१.८ सिर्जनाको प्रारम्भ र प्रकाशनको थालनि	१२
२.१.९ भ्रमण	१५
१.१.१० देहावसान	१५
२.२ व्यक्तित्व	१६
२.२.१ शारीरिक व्यक्तित्व	१६
२.२.२ व्यक्तित्वका पाटाहरू	१६
२.२.२.१ साहित्यिक व्यक्तित्व	१७
२.२.२.२ साहित्येतर व्यक्तित्व	२३

तेस्रो परिच्छेद

पुण्यप्रसाद सुवेदीका कविताको विश्लेषण

३. परिचय	२५
३.१ कविताको विश्लेषण	२८
३.१.१ वस्तु	२९
३.१.१.१ पुण्यप्रसाद सुवेदीका कविताको मूलभाव	३०
३.१.२ पुण्यप्रसाद सुवेदीका कविताको विषयवस्तुका आधारमा विश्लेषण	३३
३.१.१.२ विषयवस्तुका आधारमा पुण्यप्रसाद सुवेदीका कविताको वर्गीकरण	४७
३.१.२ सहभागी	६०
३.१.३ परिवेश	६३
३.१.४ उद्देश्य	६७
३.१.५ दृष्टिबिन्दु	७१
३.६.१ भाषाशैलीय विन्यास	७३
३.१.६.१ भाषा	७३
३.१.६.२ शैली	७४
३.१.६.३ विम्ब र विम्बविधान	७५
३.१.६.४ प्रतीक	७६
३.१.६.५ लय/छन्द	७७
३.१.६.६ अलङ्कार	७८

चौथो परिच्छेद
पुण्यप्रसाद सुवेदीका गीतहरूको विश्लेषण

४.१ वस्तु	८२
४.२ पर्याधार	८४
४.३ ढाँचा	८५
४.४ भाषाशैलीय विन्यास	८५

पाँचौ परिच्छेद
पुण्यप्रसाद सुवेदीको काव्यप्रवृत्ति

५.१ परिचय	८७
५.२ काव्यप्रवृत्तिहरू	८८

छैटौ परिच्छेद

उपसंहार

६.१ उपसंहार	९५
६.२ निष्कर्ष	९७

सन्दर्भसूची

सङ्क्षेपीकृत शब्दसूची

एम. ए	-	मास्टर्स अफ आर्टस्
गा.वि.स.	-	गाउँ विकास समिति
डा.	-	डाक्टर
त्रि.वि.	-	त्रिभुवन विश्वविद्यालय
नि.मा.वि.	-	निम्नमाध्यमिक विद्यालय
ने.रा.प्र.प्र.	-	नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान
प्र.सं	-	प्रकाशन संस्करण
प्रा.शि.	-	प्राविधिक शिक्षालय
प्रा.वि.	-	प्राथमिक विद्यालय
पृ.	-	पृष्ठ
पं.	-	पण्डित
मा.वि.	-	माध्यमिक विद्यालय
वि.सं	-	विक्रम सम्वत्
सम्पा.	-	सम्पादक